બી.એ.પી.એસ. સ્વામિનારાયણ સંસ્થા

બાળ સત્સંગ પરીક્ષા કાર્યાલય

બાળ - ૧ : પ્રેક્ટિસ પેપર - ૨

જવાબપત્ર - ૨

સમય : ૨ કલાક
કુલ ગુણ : ૧૦૦

પ્ર.૧ કૌંસમાં આપેલા શબ્દોમાંથી યોગ્ય શબ્દ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો. **[૧૦]**

વિભાગ-અ

(પીપલાણા, લોજ, જેતલપુર, ૧૮૫૮, સ્વામિનારાયણ, ૧૮૫૯)

૧. રામાનંદ સ્વામીનો આશ્રમ **લોજ** ગામમાં હતો.

૨. મહારાજે **જેતલપુર** માં અહિંસક યજ્ઞ કર્યો.

૩. રામાનંદ સ્વામી અને નીલકંઠનો પ્રથમ મેળાપ **પીપલાણા** ગામમાં થયો.

૪. રામાનંદ સ્વામીએ સંવત **૧૮૫૮** મહારાજને ગાદી સોંપી.

૫. દેવીએ મગનીરામને **સ્વામિનારાયણ** ને શરણે જવાનું કહ્યું.

વિભાગ-બ

(સાચું, અભ્યાસ, મંદિર, મુક્તાનંદ, અધર્મ, ધર્મ)

૬. **અભ્યાસ** થી સૌના પ્રિય બનાય છે.

૭. સત્યમ વદ્ એટલે **સાચું** બોલો.

૮. આરતી **મુક્તાનંદ** સ્વામીએ બનાવી છે.

૯. ભગવાનનાં ઘરને **મંદિર** કહે છે.

૧૦. એકડે મીંડે દસ **અધર્મ** માંથી ખસ.

પ્ર.૨ નીચેના આપેલા ખરા વાક્યની સામે '✓' ની નિશાની કરો અને ખોટા વાક્યની સામે 'X' ની નિશાની કરો. [૧૦]

૧.	રામાનંદ સ્વામીએ પોતાની ગાદી મુક્તાનંદ સ્વામીને આપી.	૧.	✗
૨.	મુક્તાનંદ સ્વામી ઉંમરમાં મહારાજ કરતાં મોટા હતાં.	૨.	✓
૩.	કેટલાકને મહારાજની ચીખડીનો અવાજ સાંભળીને સમાધિ થતી.	૩.	✓
૪.	જોબનપગી એક મોટો સોદાગર હતો.	૪.	✗
૫.	બાવાઓ મહારાજના સાધુઓને મારે તો પણ સાધુઓ સામું મારતા નહીં.	૫.	✓
૬.	રામાનંદ સ્વામીએ નીલકંઠને ગઢડામાં દીક્ષા આપી.	૬.	✗
૭.	ગુરુ આપણને અંધકારમાંથી પ્રકાશ તરફ લઈ જાય છે.	૭.	✓
૮.	કાશીની સભામાં પડેલો મતભેદ ધર્મદેવે ઉકેલ્યો.	૮.	✗
૯.	રામાનંદ સ્વામીએ સહજાનંદ સ્વામી પાસે બે વરદાન માંગ્યા.	૯.	✗
૧૦.	શિક્ષાપત્રીમાં કહ્યું છે કે, માતા, પિતા, ગુરુ અને બિમારની સેવા કવી.	૧૦.	✓

પ્ર.૩ નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ માટે સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી ચોરસ ખાનામાં જવાબ નંબર લખો. [૪૦]

૧. ઘનશ્યામની પરીક્ષા લેવા કેટલી વસ્તુ પાટલા ઉપર મુકી હતી ?

(૧) બે **(૨) ત્રણ** (૩) પાંચ — ૧. ૨

૨. મહારાજની સવારી કયા ગામમાં નીકળી હતી ?

(૧) જુનાગઢ (૨) કચ્છ (૩) ભાવનગર — ૨. ૧

૩. કાશીમાં વિદ્વાનોની સભામાં અધ્યક્ષ કોણ બન્યું ?

(૧) ઘનશ્યામ (૨) શંકરાચાર્ય **(૩) ધર્મદેવ** — ૩. ૩

૪. રામાનંદ સ્વામીએ નીલકંઠવર્ણીને ક્યારે દીક્ષા આપી ?

(૧) કારતક સુદ અગિયારશ (૨) કારતક વદ આગિયારશ (૩) ચૈત્ર વદ અગિયારશ — ૪. ૧

૫. કૃષ્ણ તંબોળીએ નીલકંઠવર્ણીને શું (ખવડાવ્યું) આપ્યું ?

(૧) કમળ **(૨) કમળ કાકડી** (૩) કાકડી — ૫. ૨

૬. તેજાભાઈએ મહારાજે આપેલ ઈંટો ક્યાં પધરાવી છે ?

(૧) છાણીમાં (૨) વડતાલમાં (૩) પંઢરપુરમાં — ૬. ૧

૭. મહારાજે શિક્ષાપત્રી કોના માટે લખી છે ?

(૧) ગુજરાતીઓ (૨) હિન્દુઓ **(૩) બધા માટે** — ૭. ૩

૮. ઘનશ્યામે ગૃહત્યાગ ક્યારે કર્યો ?

(૧) અષાઢ સુદ દશમ (૨) જેઠ સુદ દશમ (૩) ચૈત્ર સુદ દશમ — ૮. ૧

૯. કયા શહેરમાં કાઠી દરબારો એ સામા ઘા ન કર્યા ?

(૧) વડતાલમાં **(૨) આણંદમાં** (૩) જુનાગઢમાં — ૯. ૨

૧૦. મહારાજની ઘોડીનું નામ શું હતું ?

(૧) માણકી (૨) ચેતક (૩) કેસર **૧૦.** | ૧ |

૧૧. ઈંડા ખાવાથી શું બગડે ?

(૧) શરીર (૨) મન **(3) બંને** **૧૧.** | 3 |

૧૨. પટ્ટાભિષેક વખતે સહજાનંદ સ્વામીની ઉંમર કેટલી હતી ?

(૧) ૧૮ **(૨) ૨૦** (૩) ૨૧ **૧૨.** | ૨ |

૧૩. ઘનશ્યામ કોની પાસે ભણતા હતા ?

(૧) રામપ્રતાપભાઈ **(૨) ધર્મદેવ** (૩) ભક્તિમાતા **૧૩.** | ૨ |

૧૪. મહારાજ કયા ગામમાં ધામમાં ગયા ?

(૧) ગઢડામાં (૨) વડતાલમાં (૩) અમદાવાદમાં **૧૪.** | ૧ |

૧૫. ભગતજી મહારાજના ગુરુ કોણ હતા ?

(૧) શાસ્ત્રીજી મહારાજ **(૨) ગુણાતીતાનંદ સ્વામી** (૩) મુક્તાનંદ સ્વામી **૧૫** | ૨ |

૧૬. 'અતિથિ દેવો ભવ' આવું કોણ શીખવે છે ?

(૧) વેદો (૨) સંતો (૩) શાસ્ત્રો **૧૬.** | ૧ |

૧૭. ઘનશ્યામે કેટલા વર્ષની ઉંમરે કાશીમાં વિદ્વાનોની સભા જીતી ?

(૧) ૯ **(૨) ૧૦** (૩) ૭ **૧૭.** | ૨ |

૧૮. સાધુઓ ઝાડ નીચે જપ કરતાં હતાં ત્યારે તેમના પર ઝાડ પરથી શું પડ્યું ?

(૧) માળો (૨) અજગર **(3) સાપ** **૧૮.** | 3 |

૧૯. ઘનશ્યામના જન્મથી કયું ગામ તીર્થ બન્યું ?

(૧) અયોધ્યા **(૨) છપૈયા** (૩) મથુરા **૧૯.** | ૨ |

૨૦. નીલકંઠવર્ણીએ કેટલા વર્ષ વિચરણ કર્યું ?

(૧) ૧૧ **(૨) ૭** (૩) ૯ **૨૦.** | ૨ |

૨૧. 'આપણે આજે કેવો ઈડરીયો ગઢ જીત્યા' એમ કોણ બોલ્યું ?

(૧) સંતો (૨) હરિભક્તો **(3) મહારાજ** **૨૧.** | 3 |

૨૨. રામપ્રતાપભાઈના મનનો કોયડો ક્યારે ઉકલ્યો ?

(૧) પાંચ વર્ષ પછી (૨) ૨૫ વર્ષ પછી **(3) ૩૫ વર્ષ પછી** **૨૨.** | 3 |

૨૩. શ્રીજી મહારાજે કયા ગામમાં છોકરાને ''સમાધિ'' કરાવી ?

(૧) ગઢડા (૨) વડતાલ (૩) ગોંડલ **૨૩.** | ૧ |

૨૪. જ્ઞાનીનું નિશાન શું ?

(૧) સોનામહોર (૨) છરી **(3) ગ્રંથ** **૨૪.** | 3 |

૨૫. કાશીમાં વિદ્વાનોની સભામાં અધ્યક્ષ કોણ હતું ?

(૧) ઘનશ્યામ (૨) શંકરાચાર્ય **(3) ધર્મદેવ** **૨૫.** | 3 |

૨૬. બાવાઓ ઘનશ્યામ મહારાજને શું કરી બોલાવતા ?

(૧) ઘનશ્યામવર્ણી **(૨) નીલકંઠવર્ણી** (૩) સરજુદાસ **૨૬.** **૨**

૨૭. મહારાજે અહિંસક યજ્ઞ ક્યાં કર્યો ?

(૧) અમદાવાદ (૨) ગોંડલ **(૩) જેતલપુર** **૨૭.** **૩**

૨૮. તેજાભાઈ વર્ણકર કયા ગામનાં હતાં ?

(૧) અમદાવાદ **(૨) છાણી** (૩) ગઢડા **૨૮.** **૨**

૨૯. મગનીરામ ક્યાંનો હતો ?

(૧) દ્રાવીડ (૨) પશ્ચિમ ભારત (૩) નેપાળ **૨૯.** **૧**

૩૦. રામાનંદ સ્વામીએ સહજાનંદ સ્વામીને કયા ગામમાં ગાદી સોંપી ?

(૧) વીરપુર **(૨) જેતપુર** (૩) જેતલપુર **૩૦.** **૨**

૩૧. રામપ્રતાપભાઈ જ્યારે ઘનશ્યામને ગુજરાતમાં મળ્યા ત્યારે તે કયા નામથી જાણીતા (ઓળખાતા) હતા?

(૧) નારાયણ **(૨) સહજાનંદ** (૩) નીલકંઠ **૩૧.** **૨**

૩૨. કોના જન્મથી છપૈયા તીર્થ બની ગયું ?

(૧) રામપ્રતાપભાઈ (૨) કાલીદત્ત **(૩) ઘનશ્યામ** **૩૨.** **૩**

૩૩. જયરામદાસને નીલકંઠવર્ણીને સહજાનંદ સ્વામી રૂપે ક્યાં મળ્યા ?

(૧) જગન્નાથપુરી (૨) અયોધ્યા **(૩) લોજ** **૩૩.** **૩**

૩૪. ઘુંમટની નીચેના ભાગને શું કહેવાય ?

(૧) મંડપ (૨) પ્રદક્ષિણા (૩) શિખર **૩૪.** **૧**

૩૫. મહારાજે કયા ગામમાં કહ્યું, ''યજ્ઞ બંધ નહીં થાય.''

(૧) જેતલપુર (૨) ગઢડા **(૩) ડભાણ** **૩૫** **૩**

૩૬. ઈંડા ખાવાથી શું બગડે ?

(૧) શરીર (૨) મન **(૩) બંને** **૩૬.** **૩**

૩૭. પ્રમુખસ્વામી મહારાજનો રાજીપો લેવા આપણે કેવા બાળક બનવું જોઈએ ?

(૧) ડાહ્યા **(૨) સાચા** (૩) હોંશિયાર **૩૭.** **૨**

૩૮. ભગતજી મહારાજના ગુરુ કોણ હતા ?

(૧) શાસ્ત્રીજી મહારાજ **(૨) ગુણાતીતાનંદ સ્વામી** (૩) મુક્તાનંદ સ્વામી **૩૮.** **૨**

૩૯. મંદિરના થાંભલાઓ ઉપર કઈ મૂર્તિઓ શોભે ?

(૧) સંતો - મુક્તો (૨) સંત - મહંત (૩) સંત - બાવાઓ **૩૯.** **૧**

૪૦. પિબેકે પરચો દેખાડવા ઝાડ ઉપર શેના દાણા મંતરીને નાંખ્યા ?

(૧) અડદ (૨) મગ (૩) જવ **૪૦.** **૧**

પ્ર.૪ નીચેનાં આપેલા પ્રશ્નોનાં એક થી બે લીટીમાં (ઉત્તર) જવાબ લખો. [૧૦]

૧. મહારાજે ગુણાતીતાનંદ સ્વામીને જુનાગઢથી બોલાવ્યા બાદ પ્રેમથી શું કહ્યું ?

જ. ''મીઠા વ્હાલા કેમ વીસરું મારું તમથી બાંધેલ તન હો...'' હું તમને કેમ ભુલું હું તો તમારામાં અખંડ રહેલ છું.

૨. ''ગુ'' એટલે શું ?

જ. '''ગુ'' એટલે અંધકાર અને અજ્ઞાન

૩. ઘનશ્યામના બીજા બે નામ આપો/લખો.

જ. સહજાનંદ સ્વામી, નીલકંઠણીં

૪. ઘનશ્યામને એકલા જોઈને કાલિદત્તને શું વિચાર આવ્યો ?

જ. આજે તો ખરો લાગમાં આવ્યો છે ! આજે તો એને પુરો જ કરી નાખું !

૫. નીલકંઠને બધા માટે શું ઈચ્છા હતી ?

જ. નીલકંઠને બધાને સુખી કરી શકે તેવી ઈચ્છા હતી.

૬. જોબનપગી જ્યારે શ્રીજીમહારાજને સભામાં મળવા આવ્યો ત્યારે તેની આંખો લાલ કેમ હતી ?

જ. જોબનપગી આંખો લાલ હતી કારણ કે તે છેલ્લી ત્રણ રાત્રિથી સૂતો ન હતો ?

૭. મહારાજે શિક્ષાપત્રી કોના માટે લખી છે ?

જ. મહારાજે શિક્ષાપત્રી ગૃહસ્થો, બ્રહ્મચારીઓ, સાધુઓ, આચાર્ય, સામાન્ય પુરુષ અને સ્ત્રી, રાજા, દરબારો તમામ માટે લખેલી છે.

૮. મગનીરામે શ્રીજી મહારાજ પાસે કેટલા રૂપિયા માંગ્યા ?

જ. મગનીરામે શ્રીજી મહારાજ પાસે દસ હજાર રૂપિયા માંગ્યા.

૯. મંદિરમાં આગળની સીડી થી ચઢતા કયા બે દેવતાઓની મૂર્તિ હોય છે ?

જ. મંદિરમાંઆગળની સીડી થી ચઢતા, બે બાજુ બે નાના દેરી હોય છે તેમાં ગણપતિ અને હનુમાનજીની મૂર્તિ હોય છે .

૧૦. નીલકંઠણીંએ પોતાની વાણીને શું શાપ આપ્યો ?

જ. ''હવે પછી ક્યારેય મારાથી આવું બોલાઈ જાય તો હે મારી વાણી તું નિષ્ફળ જજો !''

પ્ર.૫ નીચેની સ્વામીની વાતો પૂરી કરો. **[૧૦]**

૧. આપણે ભગવાનના.....

જ. આપણે ભગવાનના છીએ પણ માયાના નથી, એમ માનવું.

૨. કેટલેક રૂપિયે આંખ, કાન,....

જ. કેટલેક રૂપિયે આંખ, કાન, નાક આદિક ઇંદ્રિયું મળે નહિ તે ભગવાને આપ્યાં છે, પણ જીવ કેવળ કૃતઘ્ની છે.

૩. આવા સાધુને મનમાં.....

જ. આવા સાધુને મનમાં સંભારીએ તો મનનાં પાપ બળી જાય ને વાતો સાંભળીએ તો કાનનાં પાપ બળી જાય ને દર્શન કરીએ તો આંખનાં પાપ બળી જાય એમ મહિમા જાણવો.

૪. આપણે તો અક્ષરધામમાં.....

જ. આપણે તો અક્ષરધામમાં જાવું છે એવો એક સંકલ્પ રાખવો.

૫. નિરંતર સર્વ ક્રિયામાં.....

જ. નિરંતર સર્વ ક્રિયામાં પાછું વળીને જોવું જે, મારે ભગવાન ભજવા છે ને હું શું કરું છું ? એમ જોયા કરવું.

પ્ર.૬ નીચે આપેલ કીર્તન/અષ્ટક/શ્લોકની ખૂટતી કડીઓ પૂરી કરો. **[૧૦]**

૧. ગુણાતીતોઽક્ષરં બ્રહ્મ .... ભવબન્ધનાત્ ॥

જ. ગુણાતીતોઽક્ષરં બ્રહ્મ ભગવાન્ પુરુષોત્તમઃ ।
જનો જાનન્નિદં સત્યં મુચ્યતે ભવબન્ધનાત્ ॥

૨. પુરુષોત્તમ પ્રગટનું .... સુગમ કરી સીધી...

જ. પુરુષોત્તમ પ્રગટનું જે દર્શન કરશે; (૨)
કાળ કર્મથી છૂટી (૨) કુટુંબ સહિત તરશે....જય૦
આ અવસર કરુણાનિધિ કરુણા બહુ કીધી; (૨)
મુક્તાનંદ કહે મુક્તિ (૨) સુગમ કરી સીધી....જય૦

૩. ૐ સહ નાવવતુ .... ૐ શાંતિઃ શાંતિઃ શાંતિઃ ।

જ. ૐ સહ નાવવતુ સહ નૌ ભુનક્તુ સહ વીર્યં કરવાવહૈ ।
તેજસ્વિ નાવધીતમસ્તુ મા વિદ્વિષાવહૈ ॥
ૐ શાંતિઃ શાંતિઃ શાંતિઃ ।

૪. અક્ષરધામના બાળક .... સંતોને વ્હાલા બાળ અમે...

જ. અક્ષરધામના બાળક અમે, અક્ષરધામથી આવ્યા;

અક્ષરધામમાં જાશું અમે, અક્ષરને મન ભાવ્યા....ટેક ૦

નાના નાના બાળ અમે, સ્વામીને વ્હાલા બાળ અમે;

શ્રીજીને વ્હાલા બાળ અમે, સંતોને વ્હાલા બાળ અમે....અક્ષર૦ ૧

૫. બગડે બેય, ... ભક્તિમાં નાવે આંચ...

જ. બગડે બેય, શ્રીજીનું નામ લેય....મારા બંધુ

ત્રગડે ત્રણ, શ્રીજીનું લે શરણ....મારા બંધુ

ચોગડે ચાર, શ્રીજીને નમસ્કાર....મારા બંધુ

પાંચડે પાંચ, ભક્તિમાં નાવે આંચ....મારા બંધુ

પ્ર.૭ નીચેના કોઈપણ એક વિષય પર ટૂંકનોંધ લખો. (૧૦ થી ૧૨ લીટીમાં) [૧૦]

૧. કાલીદત્ત કેવી રીતે મર્યો ?

૨. માણસોને (લોકોને) સમાધિમાં શું દેખાય ?

૩. રામપ્રતાપભાઈએ ઘનશ્યામને ત્રણેય મંદિરમાં જોયા.